

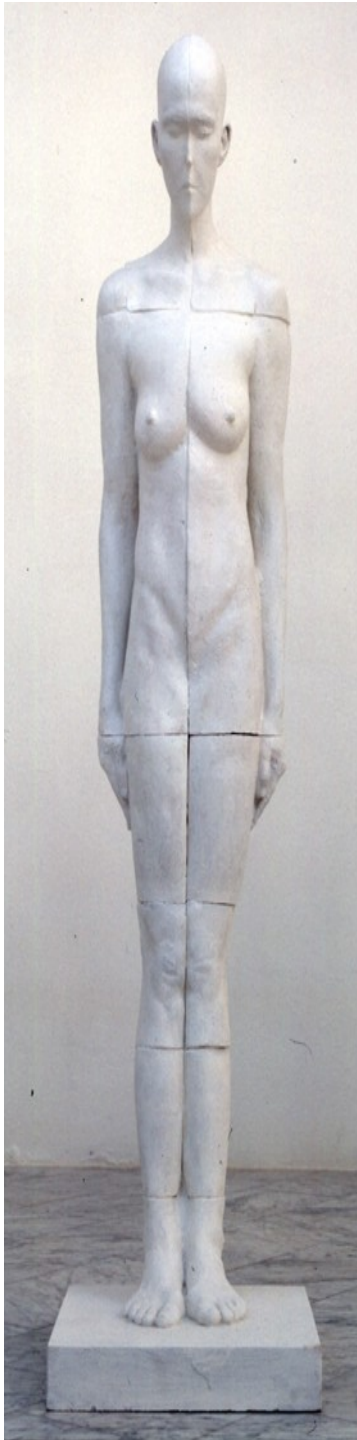
HEILSUFAR OG STJÓRNARFAR

Hagfræði beitt við stefnumótun

Tinna Laufey Ásgeirsdóttir

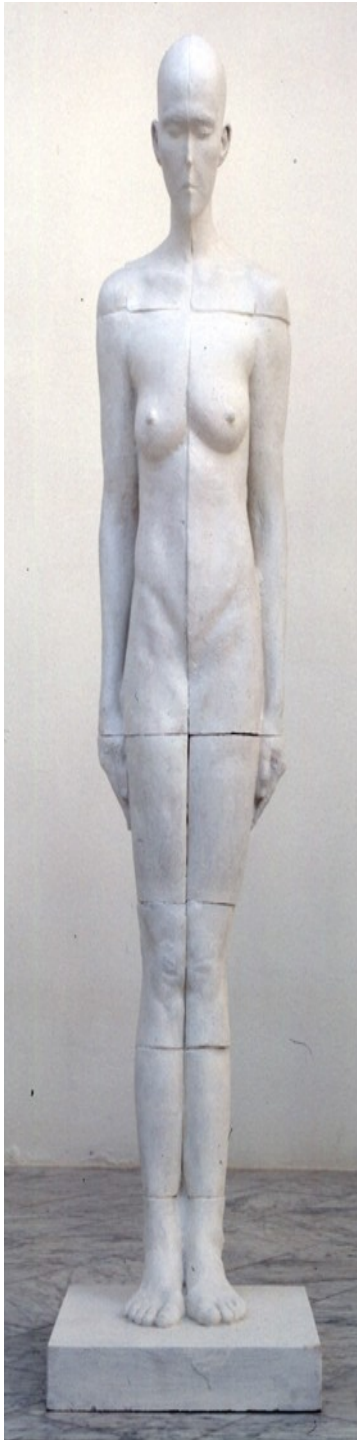
Hversu mörg
ár eftir?
Meinarðu
hagfræðilega
eða
heilsufarslega?

Vandi stefnumótunar

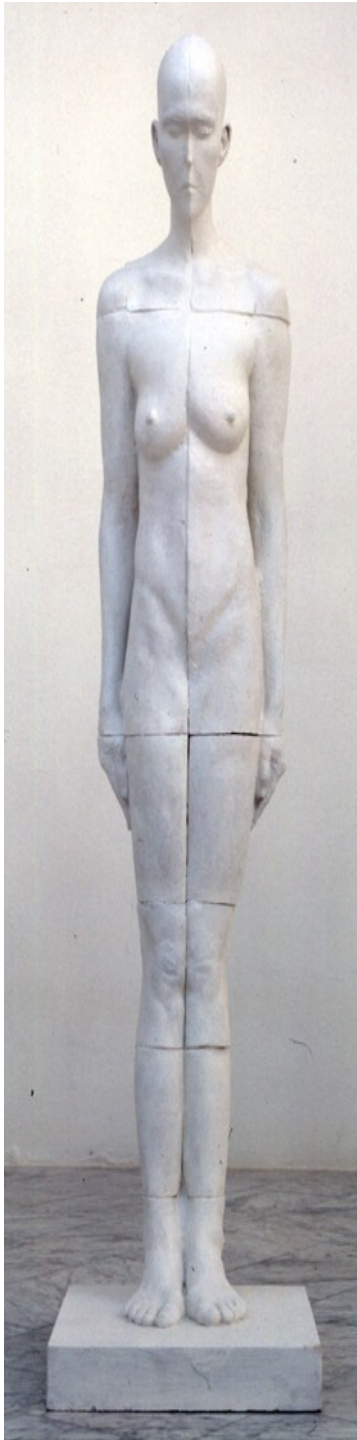
- *Skortur*. . . samfélagið hefur takmörkuð gæði til ráðstöfunar og getur því ekki framleitt allt það sem fólk girnist
- *Hagfræði* fjallar um hvernig samfélagið ráðstafar takmörkuðum gæðum sínum

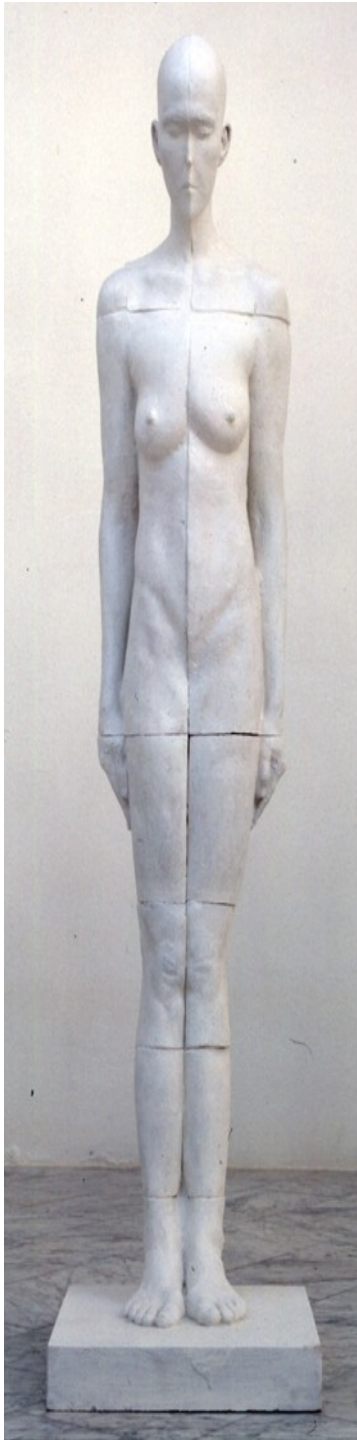
Niðurstöðumiðaðar kenningar

- Niðurstaðan allt sem þarf
- Algengar í hagfræði
- Önnur sjónarmiðum
 - t.d. náttúrulegum rétti til lífs

Réttlæti?

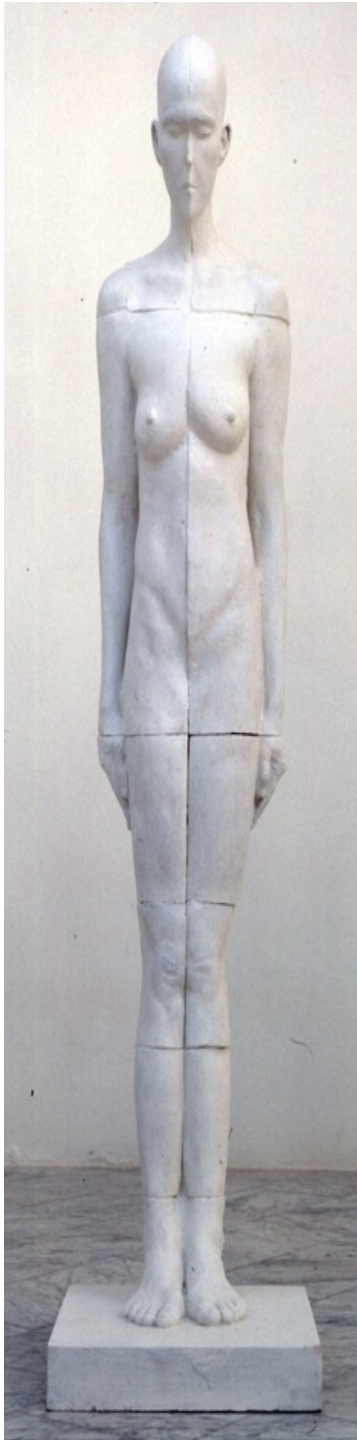

©Tinna Laufey Ásgeirsdóttir, Hagfræðistofnun Háskóla Íslands.

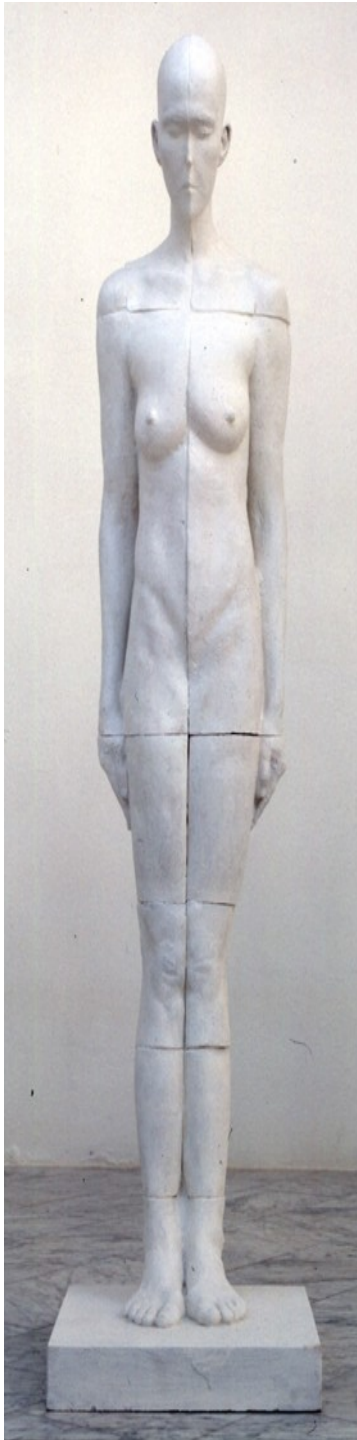
Meirihluta reglan

- Niðurstöðumiðuð
- Góðar stefnur eru góðar fyrir meirihlutann
- Tekur ekki mið af því hversu miklu máli viðkomandi stefna skiptir fyrir meirihluta og minnihluta

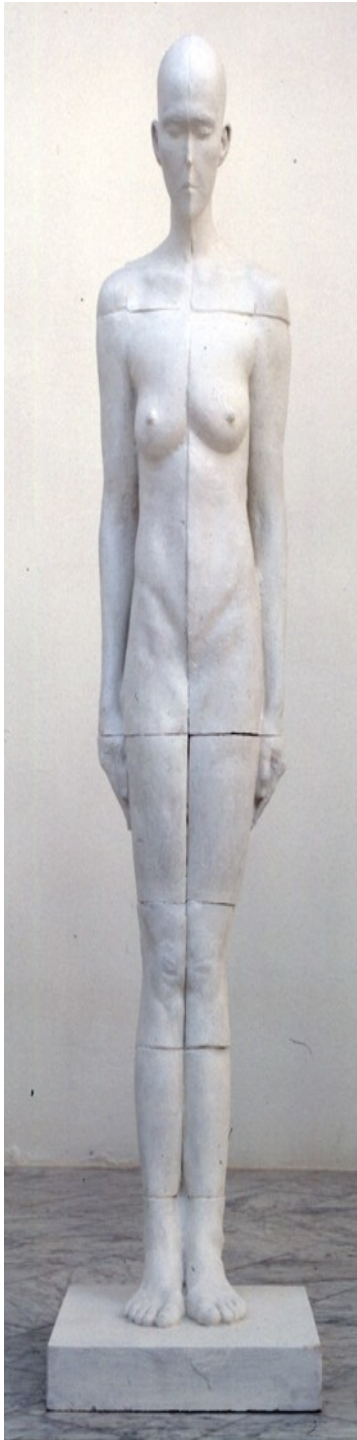
Hámörkun hagsældar

- Mest notaða mælistika hagfræðinnar
- Niðurstöðumiðuð
- **HAG**fræði

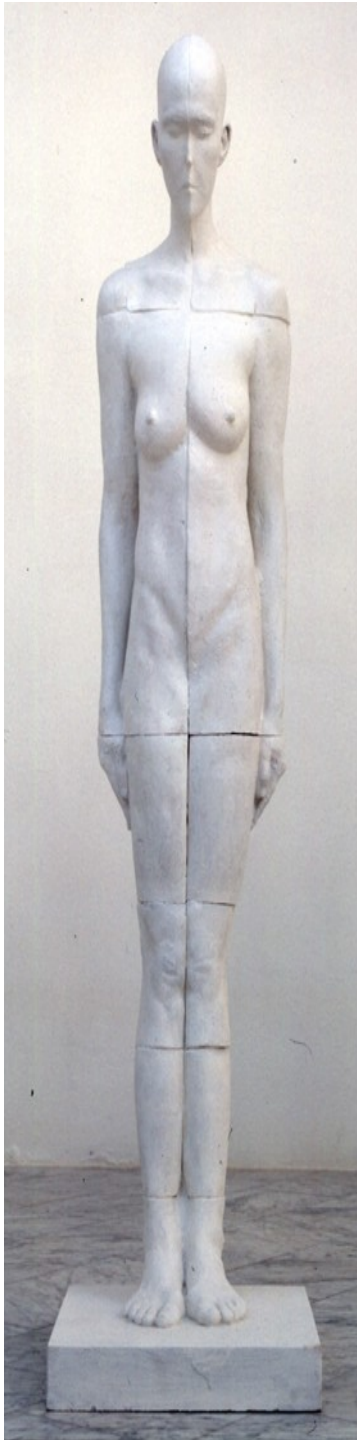
Markaður og efnahagsstarfsemi

- Markaðsöflin leiða yfirleitt til háþröskunar á velferð

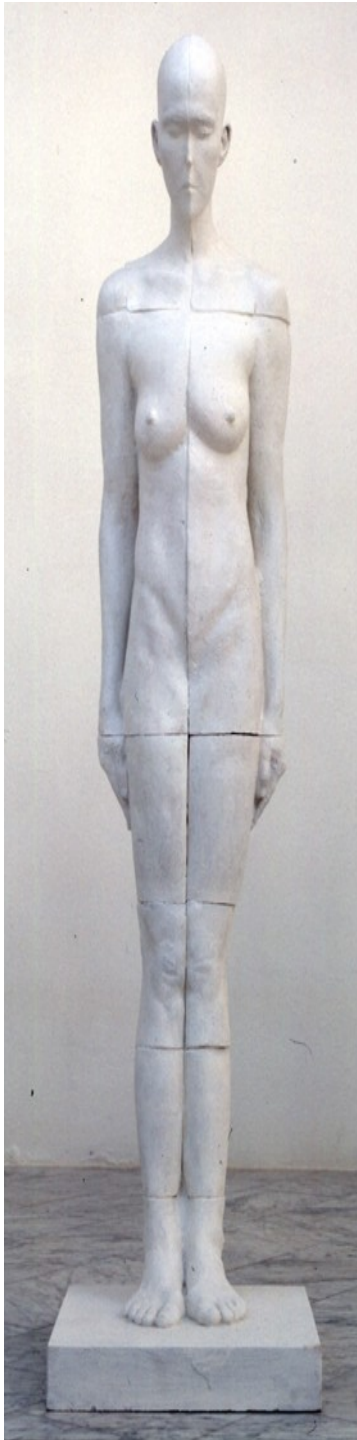
Betrumbætur á niðurstöðu markaðar

- *Markaðsbrestur* - þegar markaður reynist ófær um að ráðstafa gæðum á hagkvæman hátt
- Mun inngríp bæta hag?
- Aðferðafræði við ákvarðanatöku

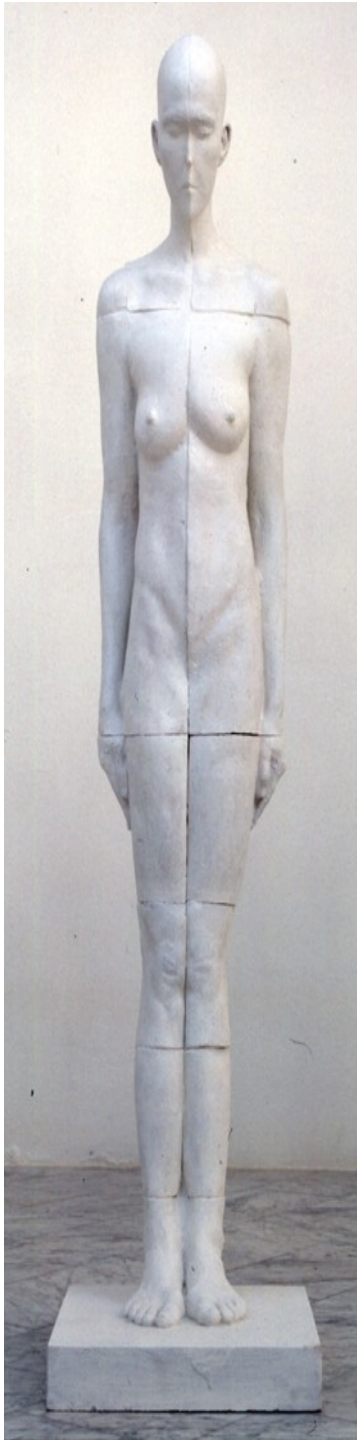
Mat á inngrípi

- Mælingar á
 - því sem vinnst
 - því sem þarf að fórna

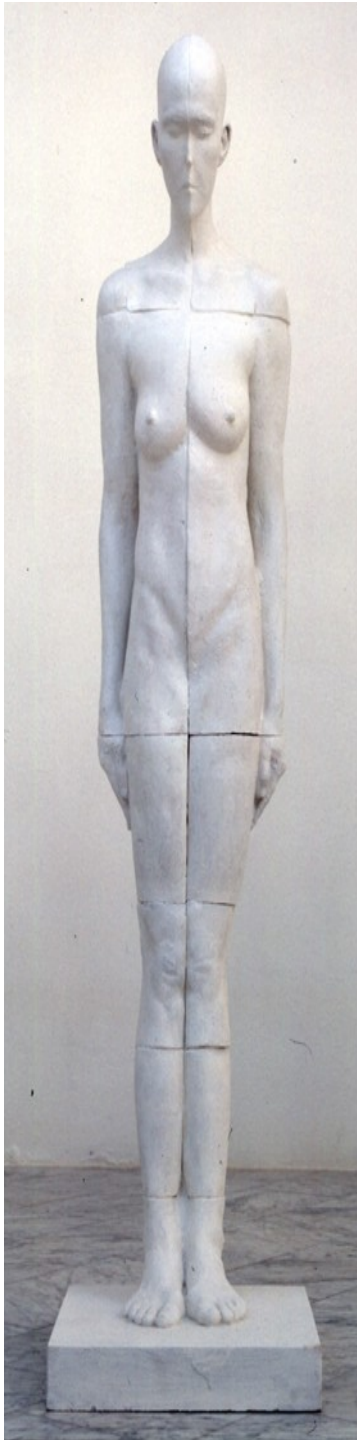
Dæmi:

- Kostnaðar- og virknigreining
(e. *cost-effectiveness analysis* – CEA)
- Kostnaðar- og ábatagreining
(e. *cost-benefit analysis* – CBA)

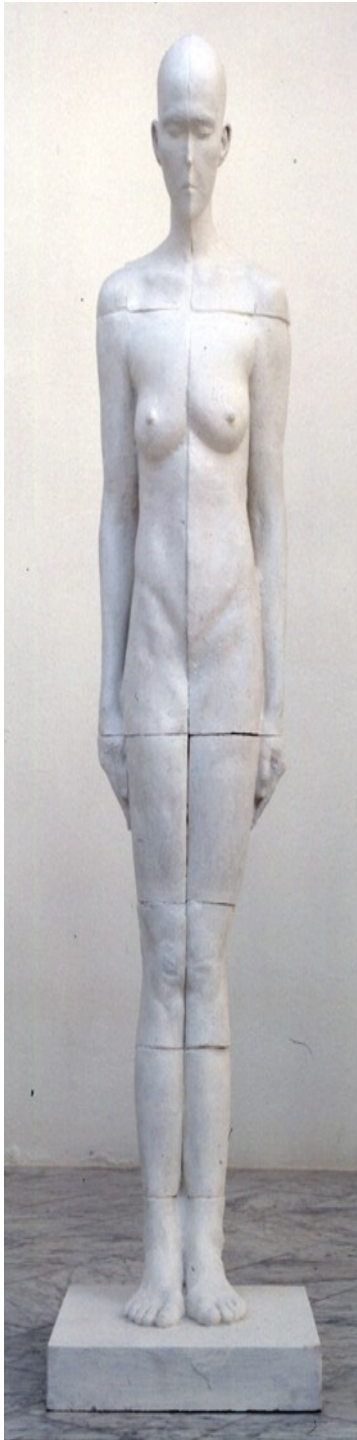
Kostnaðar- og virknigreining

- Mælir
 - Virkni (lífár, töpuð kíló, fækkun veikindadaga)
 - Kostnað
- Kostnaðar- og nytjagreining
 - Virkni mæld í lífsgæðavegnum lífárum (QALYs)

Kostnaðar- og ábatagreining

- Mælir heildarábata og heildarkostnað í gjaldmiðli
- Getur verið vandasamt í framkvæmd
- Felur í sér að meta virði hluta sem eiga sér ekki markaðsverð
– líf

Takk
fyrir

©Tinna Laufey Ásgeirsdóttir, Hagfræðistofnun Háskóla Íslands.